

ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ЧЛЕНІВ КРЕДИТНИХ СПІЛОК В УКРАЇНІ

DEVELOPMENT VECTORS OF THE DEPOSIT GUARANTEE SYSTEM OF THE CREDIT UNIONS IN UKRAINE

УДК 336.732

<https://doi.org/10.32843/infrastruct36-56>**Гербич Л.А.**

к.е.н.,

доцент кафедри банківської справи
Київський національний
торговельно-економічний університет**Еркес О.Є.**

к.е.н.,

доцент кафедри банківської справи
Київський національний
торговельно-економічний університет

У статті розглянуто особливості системи гарантування вкладів фізичних осіб в Україні та досвід провідних країн світу щодо побудови та функціонування систем гарантування вкладів членів кредитних спілок. Досліджено організації, що здійснюють гарантування вкладів членів кредитних спілок у США, Канаді, Кореї, Польщі. Висвітлено пропозиції Національного банку України щодо створення фонду гарантування вкладів членів кредитних спілок в Україні. Визначено міжнародні принципи побудови систем гарантування вкладів фінансових установ, доведено важливість їх дотримання під час створення фонду гарантування вкладів членів кредитних спілок в Україні. Розроблено пропозиції щодо функцій, які повинен виконувати фонд гарантування вкладів членів кредитних спілок в Україні. Окреслено підготовчі заходи, вжиття яких повинен здійснити НБУ як новий регулятор діяльності кредитних спілок, щодо створення фонду гарантування вкладів їх членів.

Ключові слова: вклад, фонд гарантування, кредитна спілка, відшкодування, система гарантування вкладів.

В статье рассмотрены особенности системы гарантирования вкладов физиче-

ских лиц в Украине и опыт ведущих стран мира касательно построения и функционирования системы гарантирования вкладов членов кредитных союзов. Исследованы организации, которые осуществляют гарантирование вкладов членов кредитных союзов в США, Канаде, Корею, Польшу. Освещены предложения Национального банка Украины касательно создания фонда гарантирования вкладов членов кредитных союзов в Украине. Определены международные принципы построения системы гарантирования вкладов финансовых учреждений, доказана важность их соблюдения при создании фонда гарантирования вкладов членов кредитных союзов в Украине. Разработаны предложения касательно функций, которые должен выполнять фонд гарантирования вкладов членов кредитных союзов в Украине. Определены подготовительные меры, принятие которых должен осуществить НБУ как новый регулятор деятельности кредитных союзов, по созданию фонда гарантирования вкладов их членов.

Ключевые слова: вклад, фонд гарантирования, кредитный союз, компенсация, система гарантирования вкладов.

The article explores the nature of the deposit guarantee system in Ukraine, examines the main features of the national deposit guarantee system and describes the practical experience of leading countries of the world about the creation, construction and implementation of their deposit guarantee systems for credit union members. The key levels of the deposit guarantee system of credit unions members of foreign countries, in particular, the USA, Canada, Korea, Poland, are investigated. The subjects and organizations that provide protection, supporting and guarantees for members of the credit unions in these countries, as well as the maximum amounts of the monetary compensation to depositors in case of insolvency of the credit unions are covered. The functions and powers of the Fund, which guarantees deposits of the credit unions members in Poland, are disclosed in detail. The background and proposals of the National Bank of Ukraine for creation the deposit guarantee fund for credit unions members in Ukraine are investigated. A comparative analysis of the volume of deposits attracted by banks and credit unions in Ukraine is conducted. The international principles of the construction of the deposit guarantee systems of financial institutions are highlighted and the importance of their compliance and adaptation in the creation of the deposit guarantee fund of credit unions members in Ukraine is proved. The proposals about the functions to be performed by the Deposit Guarantee Fund of the Credit Unions in Ukraine are developed. The importance and relevance of applying a risk-based approach for creation the credit unions deposit guarantee fund in accordance with the requirements of the European Union Directive about the Deposit Guarantee system is determined. The preparatory actions that should be taken by the National Bank of Ukraine as a new regulator of the credit unions' activities for creating the deposit guarantee fund of credit unions are outlined. The proposals for the necessary basic conditions of the legislation about the creation of the deposit guarantee fund of credit unions are identified.

Key words: deposit, deposit guarantee fund, credit union, refund, guarantee system member.

Постановка проблеми. Система гарантування (страхування) вкладів є невід'ємною складовою економічних систем більшості країн світу, що відіграє важливу роль у забезпеченні їх фінансової стабільності. Ці системи переважно охоплюють вклади в банках, проте в багатьох країнах система гарантування захищає вкладників інших фінансових установ, зокрема кредитних спілок.

В Україні сьогодні функціонує система гарантування вкладів тільки для банків. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб (ФГВФО) заснований у 1998 році задля захисту прав та законних інтересів вкладників банків. Його основними завданнями є забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення з ринку неплатоспроможних банків.

Від початку функціонування фонду було встановлено, що в разі недоступності вкладу в банку фізичній особі гарантується відшкодування за вкладом, включаючи відсотки, у розмірі вкладу, але не більше 500 гривень. Надалі адміністративна рада ФГВФО збільшувала розмір граничної суми відшкодування коштів за вкладами 11 разів. Сьогодні граничний розмір відшкодування коштів за вкладами становить 200 000 гривень [1].

Водночас гарантування вкладів у кредитних спілках України досі на державному рівні не забезпечується. При цьому в країні діють добровільні організації кредитних спілок, які сприяють підтримці їх фінансової стабільності та підвищенню довіри до них, зокрема Об'єднання кредитних спілок «Програма захисту вкладів», Стабілізаційний

фонд Національної асоціації кредитних спілок України (НАКСУ). Проте до їх функцій не входить безпосереднє гарантування коштів вкладників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Необхідність створення системи гарантування (страхування) вкладів членів кредитних спілок та проблеми, які перешкоджають цьому, широко висвітлює у своїх роботах низка вітчизняних вчених, зокрема І.В. Штиль [2; 3], З.М. Криховецька, Л.Р. Форос [4], А.А. Даниленко [5], В.Ю. Марчук [6]. Це питання також неодноразово піднімалось на різних рівнях влади, зокрема до Верховної Ради вже декілька разів вносилися проекти закону «Про кредитні спілки» в оновленій редакції, які передбачали, зокрема, гарантування вкладів їх членів, але досі жоден не прийнятий. Така увага науковців, економістів та політиків до проблем захисту інтересів вкладників кредитних спілок свідчить про їх актуальність на сучасному етапі розвитку економіки України та необхідність нових розробок у цьому напрямі.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження досвіду провідних країн світу щодо побудови та функціонування систем гарантування вкладів членів кредитних спілок, аналіз передумов та розроблення пропозицій щодо створення відповідного фонду в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Слід зазначити, що система гарантування вкладів в кредитних спілках активно розвивається в багатьох країнах.

США мають дві федеральні системи страхування вкладів. Захист депозитів у банках та ощадних асоціаціях забезпечує Федеральна корпорація страхування вкладів. Захист коштів вкладників у кредитних спілках забезпечується окремим органом, а саме Національною адміністрацією кредитних спілок (NCUA).

Національна адміністрація кредитних спілок (NCUA) створена Конгресом США у 1970 році. Це незалежне федеральне агентство, яке страхує вклади у федеральних страхових кредитних спілках, захищає власників кредитних спілок, а також регулює діяльність федеральних кредитних спілок [7].

Усі кредитні спілки на федеральному рівні та більшість державних кредитних спілок застраховані NCUA через Національний фонд страхування кредитних спілок (NCUSIF). NCUSIF страхує вклади на суму до 250 000 доларів США. Вклади державних кредитних спілок у дев'яти штатах також відшкодовуються місцевими корпораціями страхування понад федерального ліміта [8].

Канадські провінційні кредитні спілки є обов'язковими членами провінційних фондів страхування вкладів, тоді як банки та федеральні кредитні спілки є членами Канадської корпорації страхування вкладів (CDIC). Усі канадські страховики депозитів фінансуються за авансовою

формою. За цього підходу кожен член фінансової установи здійснює регулярні фінансові внески для створення колективного фонду, який призначений для погашення будь-яких майбутніх претензій [9]. В Канаді існують 9 провінційних систем страхування вкладів для кредитних спілок [7].

Всі уряди провінцій Західної Канади нині мають законодавчі режими, які забезпечують необмежене страхування вкладів своїх провінційних кредитних спілок. Вкладники інших провінційних кредитних спілок мають максимальне покриття від 100 000 до 250 000 канадських доларів. Федеральні кредитні спілки та банки підлягають страхуванню вкладів у розмірі 100 000 канадських доларів [9].

Розгалужену систему гарантування вкладів фінансових установ має Корея, де, окрім Корейської корпорації страхування вкладів, яка забезпечує страхування вкладів для банків, страхових компаній, компаній з цінними паперами, торгових банків та ощадних кас, існують п'ять інших систем захисту вкладів для кооперативних фінансових установ, серед яких, зокрема, виділяється Фонд гарантування кредитних спілок [8].

Фонд гарантування банків Польщі сприяє стабільності національної фінансової системи, адже він гарантує депозити банків і кредитних спілок та несе відповідальність за дії фінансових установ, що можуть привести до банкрутства. Стосовно кредитних спілок, у яких виникає ризик неплатоспроможності, Фонд несе відповідальність за:

- забезпечення фінансової допомоги;
- придбання дебіторської заборгованості кредитних спілок;
- надання підтримки суб'єктам господарювання, що приймають на баланс вибрані зобов'язання або майнові права неплатоспроможних кредитних спілок, покупцям неплатоспроможних кредитних спілок або їх частини;
- контроль за правильним використанням фінансової допомоги та підтримки [10].

Отже, система гарантування вкладів багатьох країн не обмежується банками, а покриває вклади також інших фінансових установ, зокрема кредитних спілок.

Ідея запровадження системи гарантування депозитних вкладів кредитних спілок в Україні не нова та неодноразово обговорювалась як у парламенті, так і на заходах, що організуються НБУ, ФГВФО, а також на інших рівнях. Нового поштовху висвітленню проблем захисту вкладів членів кредитних спілок надало прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг» від 12 вересня 2019 року № 79-ІХ (про «спліт») [11], за якого повноваження щодо регулювання та нагляду за діяльністю кредитних спілок передається Національному банку України.

У жовтні 2018 року, тобто ще до прийняття цього Закону, НБУ підготував та оприлюднив для публічного обговорення проєкт Білої книги «Майбутнє у регулюванні небанківського фінансового сектору» [12]. Цей документ окреслює підходи НБУ до сегментації ринку, ліцензування, пруденційного нагляду, звітування, перевірок, корпоративного управління та захисту прав споживачів. Зокрема, в проєкті Білої книги зазначається, що Національний банк вбачає доцільним утворення фонду гарантування вкладів у кредитних спілках (або включення кредитних спілок «під парасольку» Фонду гарантування вкладів фізичних осіб) та утворення фонду гарантування страхових виплат за договорами страхування життя. Участь у таких фондах має бути обов'язковою для всіх кредитних спілок, що залучають депозити від членів-фізичних осіб, та для страховиків життя [12].

Слід зазначити, що обсяг депозитів, які залучаються кредитними спілками України від їх членів, у багато разів менший за банківські депозити фізичних осіб (рис. 1). Це дає змогу зробити висновок про те, що фінансове навантаження на майбутній фонд гарантування депозитних вкладів кредитних спілок у разі неплатоспроможності останніх буде значно меншим порівняно з відшкодуванням вкладів неплатоспроможних банків.

Проте система гарантування повинна виконувати не тільки функцію відшкодування вкладів, але й сприяти фінансовій стабільності, що передбачає закріплення за нею широкого кола функцій.

У 2009 році Базельський комітет з банківського нагляду спільно з Міжнародною асоціацією страховиків депозитів (IADI) сформулював 18 базових принципів ефективних систем страхування вкладів. Вони стосувалися інституційних аспектів (зокрема, публічні цілі, достатній мандат, незалежність, адекватне управління, уникнення морального ризику), питань співпраці (у межах мережі фінансової стабільності та на транскордонному рівні), рівня та охоплення депозитів страхуванням, членства у системах гарантування (включаючи рекомендацію відмови від всеохоплюючого та безлімітного покриття вкладів страховками), фінансування (достатнього для швидкого відшкодування вкладникам), громадського інформування, ефективної примусової реструктуризації неплатоспроможних установ, компенсації вкладникам та відшкодування понесених витрат фонду. У 2012 році Світовою радою з фінансової стабільності (Financial Stability Board) проведено перегляд виконання цих принципів окремими країнами. За результатами перегляду була сформульована низка рекомендацій, зокрема, про перехід до інституціалізованих (експліцитних) систем гарантування вкладів. У 2014 році IADI запропонувала доопрацьовану версію принципів, у якій, зокрема, більший наголос було зроблено на посиленні деяких принципів (принципи управління, фінансування, відшкодування вкладникам), підвищенні ролі установ страхування вкладів у примусовій реструктуризації фінансових установ, посилено увагу до моральних ризиків, уточнено аспекти транскордонного співробітництва [5].

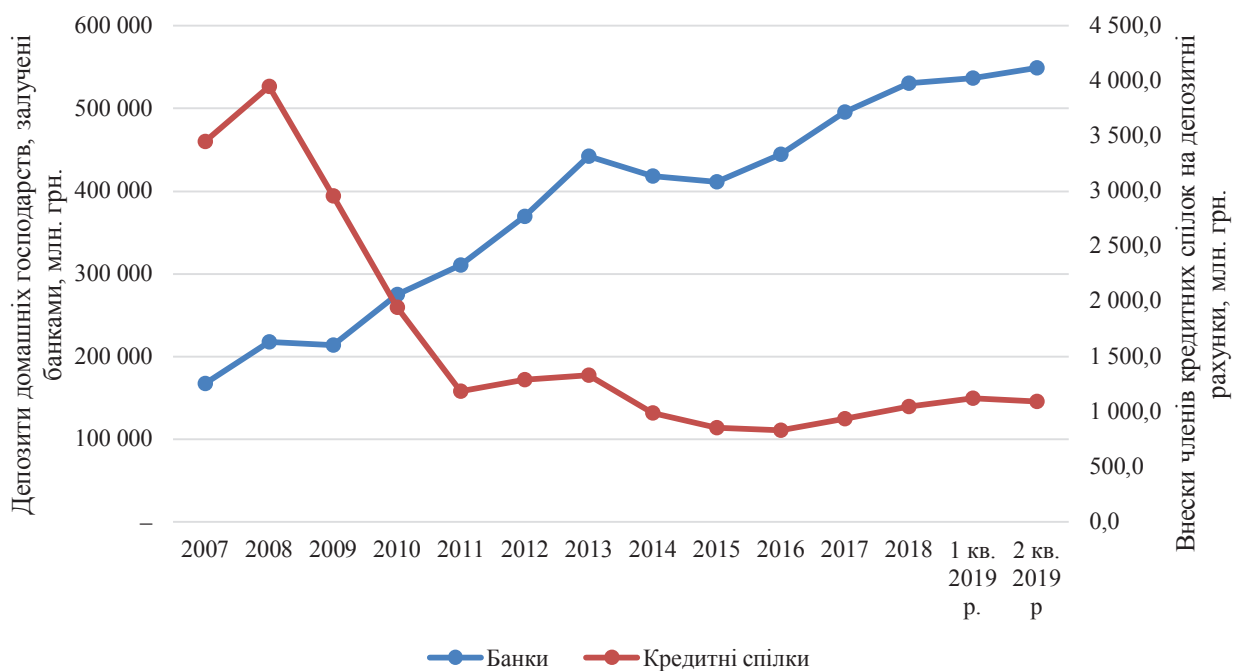

Рис. 1. Динаміка депозитів домашніх господарств в банках та депозитних внесків членів кредитних спілок України протягом 2007 року – I півріччя 2019 року (станом на кінець періоду)

Джерело: складено авторами за [13; 14]

На нашу думку, незважаючи на те, яким чином буде започаткована система захисту вкладів кредитних спілок (чи у вигляді нової установи, чи шляхом наділення новими повноваженнями ФГВФО), її функціонування буде поступово наближатись до перелічених міжнародних стандартів. Як зазначає НБУ, основними передумовами створення фонду мають стати ефективний пруденційний нагляд за ринком, дотримання фінансовими установами нових регуляторних вимог та залишення ринку тими, хто їх не дотримуються. Національний банк планує в подальшому спільно з учасниками ринку визначити параметри побудови та функціонування таких фондів, а також порядок накопичення коштів для здійснення гарантійних виплат [12].

Перелік функцій щодо гарантування вкладів кредитних спілок не повинен буде бути меншим від того, що ФГВФО виконує відносно банків. Зокрема, новостворений орган або ФГВФО щодо гарантування вкладів кредитних спілок за аналогією з діями відносно банків повинен буде:

- акумулювати кошти, здійснювати контроль за повнотою та своєчасністю перерахування зборів учасниками фонду гарантування;
- вживати заходів щодо організації виплат відшкодувань за вкладами кредитних спілок;
- брати участь в інспекційних перевірках проблемних кредитних спілок за пропозицією Національного банку України;
- застосовувати до кредитних спілок та їх керівників фінансові санкції та накладати на них адміністративні штрафи;
- здійснювати процедуру виведення неплатоспроможних кредитних спілок з ринку;
- здійснювати перевірку кредитних спілок;
- здійснювати аналіз фінансового стану кредитних спілок задля виявлення ризиків у їхній діяльності та прогнозування потенційних витрат

на виведення неплатоспроможних кредитних спілок з ринку й відшкодування коштів вкладникам.

Це означає, що, незважаючи на значно менші суми залучення вкладів порівняно з банками, фізичне навантаження на новостворений орган або ФГВФО щодо гарантування вкладів кредитних спілок буде значно більше, оскільки кількість кредитних спілок в Україні у понад 4,5 рази більше, ніж кількість банків (рис. 2). Зокрема, станом на кінець другого кварталу 2019 року в Україні діяли 76 банків та 352 кредитні спілки.

Велике значення у створенні фонду гарантування вкладів кредитних спілок має застосування ризик-орієнтованого підходу. Директива 2014/49 ЕУ щодо схеми гарантування вкладів [15] вимагає, щоби розмір внесків до систем гарантування вкладів залежав від розміру покриття депозитів та ступеня ризику, що виникає у відповідного учасника системи. Розмір внесків повинен бути пропорційним ризику учасників системи гарантування та враховувати профілі ризику різних бізнес-моделей. При цьому можуть враховуватись такі показники ризику, як достатність капіталу, якість активів та ліквідність [16]. Прийняття такого підходу вимагає постійного оцінювання та моніторингу рівня ризику кожної кредитної спілки.

Висновки з проведеного дослідження. Враховуючи вищевикладене, можемо зробити висновок, що сьогодні Україна не готова до повноцінного запровадження системи гарантування вкладів кредитних спілок, тому перш ніж її створити, необхідно вжити низку підготовчих заходів з боку Національного банку України як нового регулятора кредитних спілок, передбачених так званою Білою книгою. Зокрема, щодо кредитних спілок необхідно адаптувати вимоги міжнародних органів стосовно мінімального розміру їх капіталу, нормативів достатності капіталу, кредитних ризиків з урахуванням

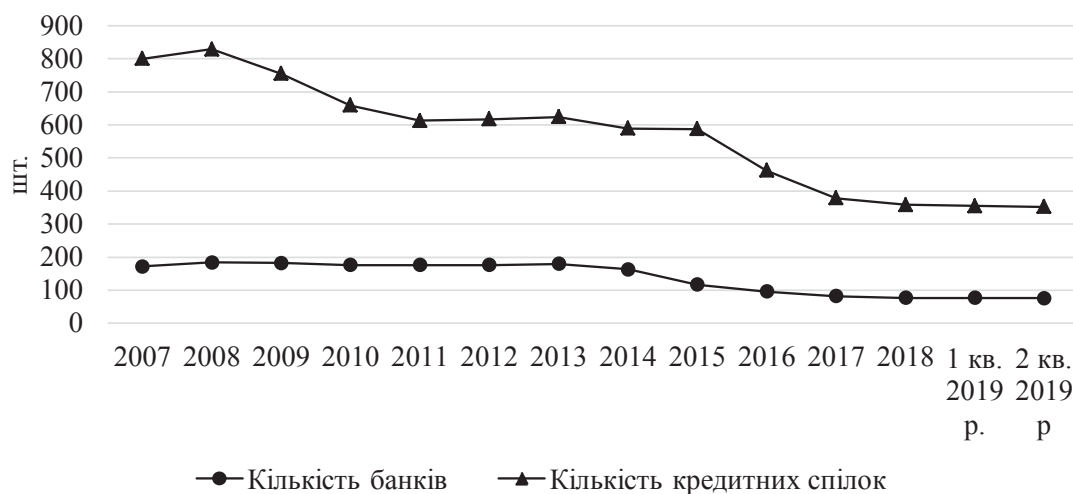

Рис. 2. Динаміка кількості діючих банків та кредитних спілок України протягом 2007 року – I півріччя 2019 року (станом на кінець періоду)

Джерело: складено авторами за [13; 14]

специфіки їх діяльності. Також слід оновити вимоги до ліцензування кредитних спілок, запровадити ризик-орієнтований пруденційний нагляд за ними, переглянути вимоги до звітності тощо. Вжиття таких заходів сприятиме підвищенню фінансової стабільності кредитних спілок, прозорості їх діяльності та структури власності, а також виходу з ринку недобросовісних учасників. В таких умовах буде доцільно започатковувати діяльність фонду гарантування вкладів кредитних спілок, цілями якого повинні стати забезпечення гарантії повернення коштів вкладникам неплатоспроможних кредитних спілок та виведення останніх з ринку.

Під час створення такого фонду необхідно прийняти спеціальний закон, у якому буде визначено його статус, цілі, функції, керівні органи та порядок їх створення, умови членства кредитних спілок у фонді, порядок наповнення та використання коштів фонду, максимальну суму та порядок відшкодування вкладів, види вкладів, на які поширюється гарантування, порядок та способи виведення неплатоспроможних кредитних спілок з ринку, а також інші аспекти з урахуванням міжнародних принципів ефективних систем страхування вкладів. Особливу увагу слід приділити визначенню максимальної суми відшкодування вкладів, оскільки недостатній рівень покриття може викликати зниження зацікавленості членів кредитних спілок щодо розміщення коштів на депозитних вкладах у них, а в разі кризи стати додатковим провокаційним фактором паніки вкладників. Надмірний же рівень покриття може привести до неефективного розміщення коштів кредитними спілками, оскільки її члени будуть впевнені в поверненні своїх коштів.

Загалом створення системи гарантування вкладів кредитних спілок є необхідним заходом, вжиття якого сприятиме їх фінансовій стабільності, оскільки забезпечує, з одного боку, фінансові гарантії вкладникам, а з іншого боку, допомогу самим кредитним спілкам у разі виникнення проблем в їх діяльності. Також фонд гарантування виступатиме одним із запобіжників неплатоспроможності кредитних спілок, оскільки разом з НБУ буде контролювати їх діяльність.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. URL: <http://www.fg.gov.ua> (дата звернення: 20.10.2019).
2. Штиль І.В. Удосконалення інституціональних основ діяльності кредитних спілок в Україні. *Наукові праці Науково-дослідного фінансового інституту*. 2014. Вип. 1. С. 116–125. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npndfi_2014_1_14 (дата звернення: 14.10.2019).
3. Штиль І.В. Система захисту інтересів вкладників кредитних спілок: світовий досвід та українська практика. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. № 20. С. 85–89. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=3162&i=16> (дата звернення: 14.10.2019).

4. Криховецька З.М., Форос Л.Р. Аналіз діяльності та перспектив розвитку кредитних спілок в Україні. *Економіка і суспільство*. 2018. № 19. С. 1063–1071.

5. Даниленко А.А. Еволюція системи гарантування вкладів в Україні до світових стандартів: макропруденційний аспект. *Вісник Національного банку України*. 2017. № 242. С. 15–30. URL: <https://bank.gov.ua/files/evolyutsiya-sistemi-garantuvannya-vkladiv-v-ukrayini-do-svitovih-standartiv-makroprudentsiyniy-aspekt-andriy-danilenko-natsionalniy-bank-ukrayini-visnik-natsionalnogo-banku-ukrayini-2017--242-s-1530> (дата звернення: 14.10.2019).

6. Марчук В.Ю. Система гарантування вкладів фізичних осіб: напрями удосконалення. *Економіка та держава*. 2015. № 1. С. 27–29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2015_1_8 (дата звернення: 14.10.2019).

7. The National Credit Union Administration. URL: <https://www.ncua.gov> (дата звернення: 20.10.2019).

8. International Association of Deposit Insurers. URL: <https://www.iadi.org/en> (дата звернення: 20.10.2019).

9. McDonald R. Credit Union Deposit Insurance Policy – 1/2 – Overview, History, Pros & Cons. 2017. URL: <https://www.cleanwest.com/publications/credit-union-deposit-insurance-policy-overview-history-pros-cons> (дата звернення: 18.10.2019).

10. Bank Guarantee Fund. Poland. URL: <https://www.bfg.pl/en/about-us> (дата звернення: 18.10.2019).

11. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12 вересня 2019 року № 79-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-ix> (дата звернення: 20.10.2019).

12. Проект Білої книги. Майбутнє у регулюванні небанківського фінансового сектору. Жовтень 2018 року. URL: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=80189428> (дата звернення: 22.10.2019).

13. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua> (дата звернення: 20.10.2019).

14. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. URL: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Pro-nas.htm> (дата звернення: 20.10.2019).

15. Directive 2014/49/EU of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on deposit guarantee schemes. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0049> (дата звернення: 18.10.2019).

16. EFDI – State of Play. Risk-based systems for deposit guarantee schemes. 2019). URL: https://www.efdi.eu/sites/default/files/publications/efdi_expert_paper_-_risk-based_systems_for_deposit_guarantee_schemes_-_1_august_2019.pdf (дата звернення: 20.10.2019).

REFERENCES:

1. Fond harantuvannya vkladiv fizychnykh osib. [Deposit Guarantee Fund]. URL: <http://www.fg.gov.ua/about> (accessed 20 October 2019).
2. Shtyl I.V. (2014) Udoskonalennia instytutsionalnykh osnov diialnosti kredytnykh spilok v Ukraini [The improvement of institutional bases of the credit unions activity in Ukraine]. *Naukovi pratsi Naukovo-doslidnogo finansovogo institute*, vol. 1, pp. 116–125. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npndfi_2014_1_14 (accessed 14 October 2019).

3. Shtyl I.V. (2013) Systema zakhystu interesiv vkladnykiv kredytnykh spilok: svitovyi dosvid ta ukraïnska praktyka [Protection system of the credit unions depositors interests: international experience and Ukrainian practice]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 20, pp. 85–89. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=3162&i=16> (accessed 14 October 2019).

4. Krykhovetska Z.M., Foros L.R. (2018) Analiz diialnosti ta perspektyv rozvytku kredytnykh spilok v Ukraini [The analysis of the activity and prospects of the development of credit unions in Ukraine]. *Ekonomika i suspiilstvo*, no. 19, pp. 1063–1071.

5. Danylenko A.A. (2017) Evoliutsiia systemy harantuvannia vkladiv v Ukraini do svitovykh standartiv: makroprudentsiinyi aspekt [The evolution of the Deposit Guarantee System in Ukraine to international standards: macroprudential aspect]. *Visnyk Natsionalnoho banku Ukrainy*, no. 242, pp. 15–30. URL: <https://bank.gov.ua/files/evolyutsiya-sistemi-garantuvannya-vkladiv-v-ukrayini-do-svitovih-standativ-makroprudentsiyniy-aspekt-andriy-danilenko-natsionalniy-bank-ukrayini-visnik-natsionalnogo-banku-ukrayini-2017--242-s-1530> (accessed 14 October 2019).

6. Marchuk V.Yu. (2015) Systema harantuvannia vkladiv fizychnykh osib: napriamy udoskonalennia [Deposit guarantee system of individuals: improvement directions]. *Ekonomika taderzhava*, no. 1, pp. 27–29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2015_1_8 (accessed 14 October 2019).

7. National Credit Union Administration. URL: <https://www.ncua.gov> (accessed 20 October 2019).

8. International Association of Deposit Insurers. URL: <https://www.iadi.org/en> (accessed 20 October 2019).

9. McDonald R. (2017) Credit Union Deposit Insurance Policy – 1/2 – Overview, History, Pros & Cons. URL: [https://www.cleanwest.com/publications/credit-](https://www.cleanwest.com/publications/credit-union-deposit-insurance-policy-overview-history-pros-cons)

[union-deposit-insurance-policy-overview-history-pros-cons](https://www.cleanwest.com/publications/credit-union-deposit-insurance-policy-overview-history-pros-cons) (accessed 18 October 2019).

10. Bank Guarantee Fund. Poland. URL: <https://www.bfg.pl/en/about-us> (accessed 18 October 2019).

11. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo udoskonalennia funktsii iz derzhavnoho rehuliuвання rynkiv finansovykh posluh [Regulations amending certain legislative acts of Ukraine to improve the functions of regulation of financial services markets] : Zakon Ukrainy vid 12 veresnia 2019 roku no. 79-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-ix> (accessed 20 October 2019).

12. Projekt Biloji knigi. Maibutnie u rehuliuванні nebankivskoho finansovoho sektoru (2018) [The White Paper Project. The future of non-banking financial sector regulation]. URL: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=80189428> (accessed 22 October 2019).

13. Natsionalniy bank Ukrainy [National Bank of Ukraine]. URL: <https://bank.gov.ua> (accessed 20 October 2019).

14. Natsionalna komisiiia, shcho zdiisniue derzhavne rehuliuвання u sferi rynkiv finansovykh posluh [National Commission for regulation the Financial Services Markets]. URL: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Pro-nas.html> (accessed 20 October 2019).

15. Directive 2014/49/EU of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on deposit guarantee schemes. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0049> (accessed 18 October 2019).

16. EFDI – State of Play. Risk-based systems for deposit guarantee schemes. (2019). URL: https://www.efdi.eu/sites/default/files/publications/efdi_expert_paper_-_risk-based_systems_for_deposit_guarantee_schemes_-_1_august_2019.pdf (accessed 20 October 2019).

Gerbych LudmilaCandidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer at Department of Banking
Kyiv National University of Trade and Economics**Erkes Olena**Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer at Department of Banking
Kyiv National University of Trade and Economics**DEVELOPMENT VECTORS OF THE DEPOSIT GUARANTEE SYSTEM
OF THE CREDIT UNIONS IN UKRAINE**

The purpose of the article. The deposit guarantee system is a necessary part of the economic systems of most countries in the world, which plays an important role in ensuring their financial stability. These systems mainly cover deposits with banks, but in many countries the guarantee system also protects depositors of other financial institutions, in particular credit unions. In Ukraine, today there is a deposit guarantee system for banks only. At the same time, there is no deposit guarantee of the credit unions of Ukraine at the state level. In our country, there are voluntary organizations of credit unions, which help to maintain their financial stability and increase confidence to them. However, their functions do not include direct guarantee of deposits of credit unions. The purpose of the article is to explore the experience of leading countries of the world in construction and implementation the deposit guarantee systems of the credit unions, to analyze the prerequisites and to develop proposals for setting up an appropriate fund in Ukraine.

Methodology. The research is based on the institutional structure of the national deposit guarantee system and the necessity to create and implement a deposit guarantee system of credit unions in Ukraine, which is conditioned by the effective functioning of such systems in the leading countries of the world.

Results. We explored the nature and main features of the national deposit guarantee system of Ukraine and describe the experience of leading countries of the world about the creation, construction and implementation of their deposit guarantee systems of credit union members. The deposit guarantee system of Ukraine guarantee deposits of banks only and so protects only individuals who had deposits in banks.

Foreign countries, such as USA, Canada, Korea, Poland, have a different structure of the deposit guarantee system of credit unions members. We investigated the levels of their deposit guarantee system of credit unions members and identified the subjects and organizations that provide protection and guarantees for members of credit unions in these countries, as well as the maximum amounts of compensation to depositors in case of insolvency of credit unions.

Practical implications. We analyzed the background and proposals of the National Bank of Ukraine about the creation a deposit guarantee fund for credit unions in Ukraine. Moreover the comparative analysis of the volume of deposits attracted by banks and credit unions of Ukraine was conducted. We highlighted the international principles of the construction of deposit guarantee systems of financial institutions and proved the importance of their compliance and adaptation in the creation of the deposit guarantee fund of credit unions members in Ukraine.

We developed the proposals about the functions to be performed by the Deposit Guarantee Fund of the Credit Unions in Ukraine. We substantiated the importance and relevance of applying a risk-based approach for the creation of a credit unions deposit guarantee fund in accordance with the requirements of the EU Directive about Deposit Guarantee system.

Value/originality. In our work, we outlined the preparatory actions that should be taken by the National Bank of Ukraine as a new regulator of credit unions' activities for creating a deposit guarantee system of credit unions. Furthermore, we offered the proposals for the basic conditions of the legislation about the creation of a deposit guarantee fund of credit unions.